ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ *ਜੇ. ਦੇ ਸਹਾਮਣੇ*

ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ,- *ਉੱਤਰਦਾਤਾ*

1962 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 1449

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ)- ਐਕਟ (1954 ਦਾ XLIV)—ਧਾਰਾ 24(3)—ਚੀਫ਼ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ - ਕੀ ਵੈਂਡੀ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ), ਐਕਟ 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਖਰੀਦਦਾਰ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ। ਦਰਅਸਲ, ਉਹ ਇਕਲੌਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਨਾਲ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਰਕਮ ਵਸੂਲੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਅਥੋਰਟੀਜ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਪੈਸੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਅਲਾਟੀ ਜਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਬਲਕਿ "ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ" ਹੈ, ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤੀ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ (ਟ੍ਰਾਂਸਫਰੀ) ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਸੀ ਕਿ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਤਬਾਦਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਅਲਾਟੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ।

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਮਿਤੀ 18 ਜੁਲਾਈ, 1962, 5 ਮਈ, 1962 ਅਤੇ 13 ਫਰਵਰੀ, 1962 ਕ੍ਰਮਵਾਰ, ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਐਚ.ਐਸ. ਵਾਸੂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ।

ਸੀ.ਡੀ. ਦੀਵਾਨ, ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਵਾਈ.ਪੀ. ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਬੀ.ਐਸ. ਵਾਸੂ, ਵਕੀਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ. - ਉਦਯੋਗਿਕ ਸੰਸਥਾਨ ਨੰਬਰ 164, ਬਟਾਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਕਾਸੀ(ਇਵੈਕਯੂਈ) ਤਸ਼ਵੀਸ਼ ਸੀ, ਨੂੰ 14 ਅਗਸਤ, 1951 ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5) ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਮੁਆਵਜਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ) ਐਕਟ, ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਕੀਮਤ (7971 ਰੁਪਏ) ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਤਾ ਸੀ ਅਤੇ 26 ਜੂਨ, 1957 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ-ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 29 ਨਵੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸੇ ਹੀ ਤਰਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਹਿਤ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਉਸਨੇ ਖੁਦ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਰੀਖਣ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀ) ਸ਼੍ਰੀ ਸੀ.ਪੀ.ਸਪਾਰਾ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, 13 ਫਰਵਰੀ, 1962(ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਨੁਬੰਧ ਸੀ (C)) ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦਾ 26 ਜੂਨ, 1957 ਦਾ ਵਿਕਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਧਾਰਾ 33 ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲੇ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਤਹਿਤ ਮਾਲਕਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਾਫ਼ੀ ਤਾਕਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਚੀਫ਼ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ(ਮੁਆਵਜਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ) ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

> "ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਇਕੱਲੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਅਸਲ ਖਰੀਦਦਾਰ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਸਹੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਵਜੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ, ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ। ਦਰਅਸਲ, ਉਹ ਇਕਲੌਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਲਈ ਹੁਕਮ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਰਕਮ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਅਥੋਰਟੀ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਪੈਸੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਅਲਾਟੀ ਜਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ, "*ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ*" ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂਨ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਸੀ ਕਿ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਥੇ ਹੋਰ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਤਬਾਦਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਖਾਸ ਤੋਰ ਤੇ ਜਦੋਂ ਅਸਲੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਅਲਾਟੀ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ।

ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਕਰੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਲਈ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ 13 ਫਰਵਰੀ, 1962 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਕਾਦਮਬਿਨੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ – ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦਮੇਬਾਜਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।